

KÄSKKIRI

DateSet nr DocNumber

Toetuse andmise tingimused iduettevõtluse hoogustamiseks ehk Startup Estonia tegevuste elluviimiseks

Käskkiri kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.

1. Reguleerimisala

1.1. Käskkirjaga reguleeritakse *ÜSS2021 2027* § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärgi (a) (iii) „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtetes töökohtade loomine, muuhulgas tootlike investeeringute kaudu“ meetme nr 21.1.3.1 „Ettevõtluskeskkonna arendamine, rahvusvahelistumise toetamine ja investeeringute soodustamine“ sekkumise nr 21.1.3.12 „Iduettevõtluse hoogustamine“ toetuse andmise tingimusi ja korda.

1.2. Käskkiri toetab teadus- ja arendustegevuse ning ettevõtluse tulemusvaldkonna teadmussiirde programmi“ meetme „Ettevõtete TAI-mahukuse ja teadmussiirde võimekuse suurendamine“ tegevuse „Teadus- ja tehnoloogiamahuka iduettevõtluse arendamine“ eesmärkide saavutamist.

1.3. Toetus panustab rakenduskava poliitikaeesmärgi 1 „Nutikam Eesti“ erieesmärki (a) (iii) „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamine ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtetes töökohtade loomine, muuhulgas tootlike investeeringute kaudu“ ning Vabariigi Valitsuse 15. juuli 2021. a istungil heaks

kiidetud „Teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035“¹ (edaspidi *TAIE*) eesmärkide saavutamisse.

1.4. Käskkirjas nimetatud kulude abikõlblikkusele, toetuse maksetaotluse menetlemisele ja maksmisele, toetuse tagasinõudmisele ning elluviija ja partneri kohustuste osas kohaldatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrust nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*).

1.5. Käskkirja alusel esitatakse toetuse kasutamise seotud teavet, kuludokumente, aruandeid ning finantskorrektsiooni otsus toimetatakse kätte ÜSS2021_2027 § 21 lõikes 3 sätestatud e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*). Kui e-toetuse keskkonnas ei ole vastava dokumendiliigi esitamist ette nähtud, esitatakse dokument elektrooniliselt esindusõigusliku isiku poolt digitaalselt allkirjastatuna.

2. Toetuse andmise eesmärk

2.1. Toetuse andmise eesmärk on TAIE fookusvaldkondade² edendamiseks arendada iduettevõtetele ja potentsiaalsetele iduettevõtjatele vajalikke teenuseid.

2.2. Toetus panustab rakenduskava eesmärkide täitmisesse väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi *VKE*) kestliku majanduskasvu ja konkurentsivõime tõhustamise ning VKEdes töökohtade loomise kaudu.

2.3. Toetus panustab 12. mai 2021. a Riigikogu vastu võetud strateegia „Eesti 2035“ (edaspidi „*Eesti 2035*“) sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisesse.

3. Terminid

Käskkirjas kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

3.1. iduettevõtte – Eestis registreeritud äriühingule kuuluv majandusüksus, mille eesmärk on globaalse kasvupotentsiaaliga, innovaatilise ning korratava ärimudeli väljatöötamine ja käivitamine;

3.2. iduettevõtluse kogukond – iduettevõtetele või potentsiaalsetele iduettevõtjatele nõustamist ja muid asjakohaseid tugiteenuseid pakkuvate või muul viisil iduettevõtluse ökosüsteemi kitsaskohti lahendavate organisatsioonide kogum;

3.3. iduettevõtluse ökosüsteem – kõiki iduettevõtlusega seotud osalisi hõlmav arengukeskkond, mille koostoes suurendatakse iduettevõtete ja -ettevõtluse panust Eesti sisemajanduse kogutoodangusse;

3.4. kasvuettevõtte – tegevust kasvatav Eestis registreeritud äriühing, mille eesmärk on sellise suure globaalse kasvupotentsiaaliga, tehnoloogial põhineva, innovaatilise ja korratava ärimudeli edasiarendamine, mis aitab oluliselt kaasa Eesti ettevõtluskeskkonna arengule;

3.5. potentsiaalne iduettevõtja – iduettevõtlusest huvitatud isik või iduettevõttele eelnev arengustaadium, mille käigus moodustub meeskond, kellel on ühine korratava ärimudelig projekt, mida arendatakse iduettevõtteks;

3.6. süvatehnoloogia iduettevõtte – teadmus- ja tehnoloogiamahukas iduettevõtte, mida iseloomustab läbimurdeline ja skaleeritav tehnoloogia-, aja- ja kapitalimahukas

¹ Kättesaadav: <https://taie.ee/>

² Kättesaadav: <https://www.hm.ee/korgharidus-ja-teadus/teadus-ja-arendustegevus/taie-fookusvaldkonnad>

arendustegevuse protsess ning suurem risk arendatava tehnoloogia paikapidavuse või rakendatavuse osas;

3.7. teaduskiirendi – organisatsioon või nende kogum, mis toetab (potentsiaalsete) süvatehnoloogia iduettevõtete tegevusi kontseptsiooni tõestamiseks ja prototüübi arendamiseks koos teadus- ja ärialase nõustamisega.

4. Toetatavad tegevused

4.1. Iduettevõtluse ökosüsteemi arendamise alategevused:

4.1.1. iduettevõtluse kogukonna arendamise ja kogukonna tegevuste võimendamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

4.1.1.1. regulaarsete kogukonnakohtumiste ja võrgustumisürituste korraldamine kontaktide vahendamise ja äritegevuse edendamise eesmärgil, kogukonnaalgatuste võimendamine ja iduettevõtluse ökosüsteemi osalistele täiendõppe võimaluste pakkumine ning korraldamine;

4.1.1.2. riigisisestel ja rahvusvahelistel iduettevõtluse suurüritustel, tunnustusüritustel osalemine ja nende võimendamine;

4.1.1.3. iduettevõtluse ökosüsteemi kestlikku arengut toetavate uute arenguprogrammide hankimine;

4.1.1.4. koostöömehhanismide loomine, ellukutsumine või hoogustamine iduettevõtete, ettevõtluse tugiorganisatsioonide, investorkogukonna või teiste iduettevõtluse ökosüsteemi osaliste vahel;

4.1.1.5. iduettevõtetele ärimissioonide korraldamine ning neid ettevalmistavate tegevuste elluviimine;

4.1.1.6. regionaalsete kogukonnategevuste ja arenguprogrammide elluviimine, mis toetavad kohalikke iduettevõtluse tugiorganisatsioone ja meelitavad inimesi tegelema iduettevõtlusega;

4.1.1.7. investorite investeerimisvalmidust arendavate programmide elluviimine ja välisinvestorite kontaktvõrgustiku laiendamine;

4.1.1.8. rahvusvaheliste kogukonnategevuste korraldamine ja rahvusvahelistes võrgustikes osalemine.

4.1.2. süvatehnoloogia iduettevõtluse ökosüsteemi ja kogukonna arendamiseks ning võimendamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

4.1.2.1. süvatehnoloogia iduettevõtluse ökosüsteemi arendamise tegevuskava loomine, seiramine, kaasajastamine ning elluviimine;

4.1.2.2. süvatehnoloogia iduettevõtlust populariseerivate sündmuste ellu kutsumine;

4.1.2.3. investoritele suunatud tegevused süvatehnoloogia iduettevõtetesse investeerimise edendamiseks;

4.1.2.4. süvatehnoloogia iduettevõtteid arendavate võrgustike ja programmide ellu kutsumine, hoogustamine ning sobivusel Eestisse toomine;

4.1.2.5. koostöös põhjamaadega ühise süvatehnoloogia iduettevõtluse ökosüsteemi väärtuspakkumise kujundamine.

4.1.3. tugiteenuste pakkumiseks iduettevõtlaste ökosüsteemi arengu tagamiseks ja monitoorimiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

4.1.3.1. iduettevõtlaste ökosüsteemi arendamiseks ja iduettevõtlaste populariseerimiseks vajalikud kommunikatsiooni, rahvusvahelise ja siseriikliku turundamise ning üldsuse teadlikkuse suurendamise tegevused;

4.1.3.2. iduettevõtlaste ökosüsteemi ja kogukonda puudutavate andmete korje, analüüs ning poliitikakujunduseks soovitude andmine;

4.1.3.3. uuringute, analüüside, statistiliste andmete ja tagasisideküsitluste tellimine, rahvusvaheliste tehnoloogiatrendide seiramine ning ülevaadete koostamine;

4.1.3.4. Eesti iduettevõtlaste ökosüsteemi andmebaasiteenuse ning sellega seotud haldus- ja arendustööde tellimine;

4.1.3.5. iduettevõtlaste arendamiseks vajalike koolitusmaterjalide tellimine, tõlkimine ja kohandamine;

4.1.3.6. iduettevõtlaste asutamisel kasutatavate juriidiliste mudeldokumentide tellimine, nende edasiarendamine ja avalikult kättesaadavaks tegemine.

4.2. Inimkapitali kättesaadavuse parandamise alategevused:

4.2.1. välisriikide kaasamiseks toetatakse järgmisi tegevusi:

4.2.1.1. iduettevõtlaste hoogustamiseks vajaliku inimkapitali kättesaadavuse hõlbustamine väljaspool Euroopa Liitu asuvatest riikidest;

4.2.1.2. idu- ja kasvuettevõtlaste viisa halduse korraldamine, viisaplatformi tehniline haldamine ja arendamine ning turundustegevuste elluviimine Eestis ja välisriikides.

4.3. Kapitali kättesaadavuse parandamise alategevused:

4.3.1. teaduskiirendite loomine ja nende monitoorimine TAIE fookusvaldkondade alades. Kiirendi elluviimisel pakutakse iduettevõtlastele ja potentsiaalsetele iduettevõtlastele vähemalt järgnevat tugiteenust:

4.3.1.1. toote või teenuse ärilise kontseptsiooni tõestamiseks ja turu valideerimiseks;

4.3.1.2. prototüübi arendamiseks;

4.3.1.3. äriarenduse nõustamiseks tehnoloogia, müügi ja investeringute alal;

4.3.1.4. süvatehnoloogia iduettevõtlaste ökosüsteemi süstemaatiliseks arendamiseks.

4.4. Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid.

4.5. Punktis 2.3. nimetatud strateegia „Eesti 2035“ sihi saavutamist tasakaalustatud regionaalset arengut, soolist võrdõiguslikkust, võrdseid võimalusi, ligipääsetavust, keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel mõõdetakse järgmiste näitajatega:

1) tööjõu tootlikkus osakaaluna EL keskmisest;

2) TA kulud erasektoris;

3) kasvuhoonegaaside netoheide CO₂ ekvivalenttonnides;

3) väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL 27 keskmisest;

- 4) soolise võrdõiguslikkuse indeks;
- 5) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik;
- 6) ligipääsetavuse näitaja.

4.6. Toetatavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile.

4.7. Käskkirja alusel ei toetata tegevusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.06.2021, lk 60–93), artikli 7 lõikes 1.

4.8. Toetatavad tegevused on kooskõlas ühendmääruse § 7 alusel seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumite ja -metoodikaga.

5. Tulemused

5.1. Toetatavate tegevuste elluviimise tulemusena on:

- 5.1.1. kasvanud potentsiaalsete iduettevõtjate teadmised iduettevõtluse eripäradest ja oskused iduettevõtluse väljakutsetega paremini toime tulla;
- 5.1.2. suurenenud iduettevõtete arv, mis suudavad luua globaalselt konkurentsivõimelise ärimudeli;
- 5.1.3. suurenenud iduettevõtete arv (sh regioonides väljapool Tallinna ja Tartu linna), mis suudavad äri kasvatada, kaasates seejuures vajadusel ka kapitali;
- 5.1.4. suurenenud süvatehnoloogia iduettevõtete arv, mis jõuavad ärikontseptsiooni tõestamiseni;
- 5.1.5. välja kujunenud mitmekesine iduettevõtete ökosüsteem, mis on pikas perspektiivis jätkusuutlik ja globaalses kontekstis konkurentsivõimeline ning loob eeldused globaalse kasvupotentsiaaliga iduettevõtete tekkeks ja kasvuks Eestis.

6. Väljundnäitajad

Punktis 4 nimetatud tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad on järgmised:

Indikaatori tüüp	Indikaator	Algtase	Vahesihhtase 2024	Sihttase 2029
Rakenduskava väljundnäitaja	Toetatavad ettevõtjad (millest: mikro, väikese, keskmise suurusega ja suured ettevõtjad)	0	344	1720
Rakenduskava väljundnäitaja	Mitterahalist abi saavad ettevõtjad	0	344	1720

Rakenduskava väljundnäitaja	Toetatavad uued ettevõtjad	0	160	800
Rakenduskava tulemusnäitaja	VKE-d, kellel on suurem lisandväärtus töötaja kohta	0	Ei kohaldu	430
Projektispetsiifiline näitaja	Turule tutvustatud uute süvatehnoloogia toodete arv	0	30	200
Projektispetsiifiline näitaja	Toetatud iduettevõtluse tugiorganisatsioonide arv, kes tegutsevad väljaspool Tallinna ja Tartut	0	3	20
Projektispetsiifiline näitaja	Toetatud ettevõtjate arv, kes on Eestisse kolmandatest riikidest ümber asumasaanud ja saanud loa Eestis iduettevõtlusega tegelema hakata	0	80	500
Projektispetsiifiline näitaja	Kolmandatest riikidest Eestisse tööle asumiseks loa saanud töötajate arv	0	600	3500
Projektispetsiifiline näitaja	Teaduskiirendis osalenud iduettevõtete arv	0	0	30

7. Rakendusasutus ja -üksus

7.1. Rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

7.2. Rakendusüksus on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

8. Elluviija ja partner

8.1. Käskkirja punktis 4 nimetatud tegevuste elluviija on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *elluviija*).

8.2. Punktis 4 nimetatud tegevuste elluviimiseks võib elluviija kaasata partnereid. Partnerid valitakse läbi konkursi, mille kaudu selgitatakse välja kõige asjakohasem partner. Elluviija kooskõlastab partnerite valiku rakendusasutusega. Partneritega sõlmib elluviija partnerluslepingud, milles sätestatakse partneri ja elluviija õigused, kohustused ja vastutus, maksete tegemise kord ning infovahetuse viis.

9. Sihtrühm

9.1. Toetatavate tegevuste sihtrühmad on:

9.1.1. iduettevõtlusest huvitatud inimesed, potentsiaalsed iduettevõtjad ja teadustiimid;

9.1.2. potentsiaalsed iduettevõtjad, kes vajavad oma toote, teenuse või tehnoloogia süsteemseks arendamiseks teadmisi, teadmuspõhist lähenemist, intellektuaalomandi arendust, kontakte või teenuseid nende ärilise kontseptsiooni tõestamiseks või prototüübi arendamiseks;

9.1.3. iduettevõtluse arendamisega otseselt seotud ökosüsteemi osalised, kes pakuvad varajases arengufaasis iduettevõtetele teenuseid.

10. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 1. jaanuaril 2022. a ning lõpeb 31. detsembril 2029. a.

11. Tegevuste eelarve

11.1. Toetatavate tegevuste eelarve on 10 022 857 eurot ja toetatavaid tegevusi rahastatakse 30 protsendi ulatuses riiklikust kaasfinantseeringust ehk 3 006 857 eurot ning 70 protsendi ehk 7 016 000 euro ulatuses Euroopa Liidu toetusest Euroopa Regionaalarengu Fondi kaudu.

11.2. Toetatavate tegevuste ja muude kulude eelarve on järgmine:

Toetatavad tegevused	Toetatavate tegevuste eelarve (koos käibemaksuga, eurot)
1. Iduettevõtluse ökosüsteemi arendamine, sh teadmismahuka ökosüsteemi arendamine	2 200 000
2. Inimkapitali kättesaadavuse parandamine	1 682 857
3. Kapitali kättesaadavuse parandamine	3 000 000
4. Horisontaalne kaudne kulu (ühtse määra alusel)	390 000
5. Otsene personalikulu	2 600 000
6. Lähetused	150 000
KOKKU	10 022 857

11.3. Käskkirja muutmata võib tegevuste vahel summasid muuta kuni kümne protsendi ulatuses toetatavate tegevuste kogueelarvest.

11.4. Toetatavate tegevuste eelarvet võib muuta mitte tihemini kui iga kuue kuu tagant.

12. Tegevuskava ning selle kinnitamine ja muutmine

12.1. Elluviija koostab toetuse andmise eesmärgi ja tulemuste saavutamiseks iga-aastase tegevuskava, toetudes TAIE arengukavale ja punktis 4.4. nimetatud horisontaalsetele põhimõtetele ning arvestades seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriume ja -metoodikat, koos eelarve ja ajaraamiga punktis 4. nimetatud tegevuste lõikes.

12.2. Elluviija esitab järgneva kalendriaasta tegevuskava rakendusasutusele kinnitamiseks hiljemalt iga aasta 30. novembril.

12.3. Rakendusasutus kinnitab tegevuskava kahe nädala jooksul.

12.4. Tegevuskavas esinevate puuduste korral annab rakendusasutus elluviijale kuni kümne tööpäevase tähtaja puuduste kõrvaldamiseks ja nimetatud aja võrra pikeneb ka tegevuskava kinnitamise tähtaeg rakendusasutusega. Rakendusasutusel on õigus kooskõlastada tegevuskava osaliselt ja teha ettepanekuid tegevuste lisamiseks.

12.5. Ettepaneku kinnitatud tegevuskava muutmiseks saab esitada rakendusasutus või elluviija.

13. Abikõlblikud ja abikõlbmatud kulud

13.1. Abikõlblikud on punktis 4. nimetatud toetatavate tegevuste elluviimise kulud:

13.1.1. ühendmääruse § 16 lõikes 1 sätestatud personalikulud;

13.1.2. kaudsed kulud 15% ühtse määra alusel, arvatuna otsestest personalikuludest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artikli 54 punktile b;

13.1.3. lähetustega seotud transpordi-, kindlustus-, majutus- ja viisa vormistamise kulud ning päevarahad. Lähetuskulud, päevarahad ja mootorsõiduki kasutamise kulud on abikõlblikud riigisisestes õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvate piirmäärade ulatuses või asutuse sisekorras kehtestatud piirmäärade ulatuses, kui need on madalamad;

13.1.4. kulud toetatavate tegevuste turuvajaduse analüüsimiseks, sellega seotud ettevõtjate vajaduste ning probleemide kaardistamine, uuringute, analüüside ja ekspertiiside kulud, nende tellimine ja teostamine ning tulemuste avalikustamine;

13.1.5. uute teenuste arendamise ja kontseptsioonide väljatöötamise, uute kontseptsioonide testimise ja arendamise kulud;

13.1.6. koolitusel, seminaril, töötoas, praktilal, konverentsil ja veebi kaudu läbiviidavatel üritustel osalemise, ettevalmistamise, läbiviimise ning tulemuste levitamise ja analüüsi kulud;

13.1.7. ürituste korraldamise kulud, sellega seotud kulud esinejatele, moderaatoritele, osalejate transpordile, ürituse ruumide rendile, tehnika rendile, ligipääsetavuse tagamisele ning toitlustusele;

13.1.8. teavituskampaaniate, meediakampaaniate, teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste ja ettevõtluskonkursside kulud, nende ettevalmistamise ja korraldamise, neil osalemise ning teabevahetuse edendamise ja tulemuste levitamise kulud;

13.1.9. publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide, tänukirjade, tunnistuste, meenete, audiovisuaalsete info- ning reklaammaterjalide koostamise, tootmise ja levitamise kulud, veebilehtede loomise ja arendamisega seotud kulud;

13.1.10. ürituste, messide ja näituste korraldamise kulud, neil osalemise kulud, vajaliku tehnika soetamise või selle rendikulud, stendi kujundamise ja ehitamise kulud, stendi ja ekspositsiooni transpordikulud, ekspositsiooni kindlustamise, ladustamise ja tollikulud, registreerimis- ja osalemistasud;

13.1.11. õppereiside, kontaktreiside ja turundusürituste kulud, nende ettevalmistuse, läbiviimise, neil osalemise ning sellega seotud tulemuste levitamise kulud;

13.1.12. rahvusvaheliste koostöövõrgustike, ümarlaudade ja sarnaste koostöövormidega seotud kulud, nende algatamise, osalemise ning sellega seotud tulemuste levitamise kulud;

13.1.13. teavituskeskondade loomise ja arendamise kulud;

13.1.14. tele- ja raadiosaadete, internetis levitavate saadete ja materjalide ning avaliku meediaallika kulud, nende tootmise ja edastamise kulud;

13.1.15. tõlkekulud;

13.1.16. reklaami-, turundus- ja meediakulud;

13.1.17. koolituse modereerimise, auditi, nõustamise, mentorluse, juhendamise ja ekspordi- ja investornõunike tegevusega seotud kulud ja ekspertiisi tasud;

13.1.18. struktuuritoetuse sümboolika kasutamise kulud;

13.1.19. valdkondliku arendustegevuse ja võimekuse tõstmise kulud ning sellega seotud koolituskulud;

13.1.20. liiklusvahendi kasutusrendi, rendi, kütuse, kasko- ja kindlustusmaksete ja muud transpordi kasutamise kulud;

13.1.21. erisoodustusena käsitatav kulu ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 48 tähenduses;

13.1.22. vastuvõtukuluna käsitatav kulu ja sellelt tasutav maks tulumaksuseaduse § 49 tähenduses;

13.1.23. käibemaks, kui see ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav;

13.1.24. Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ §-s 2 sätestatud teavitamisnõuete täitmise kulud.

13.2. Abikõlbmatud on järgmised kulud:

- 13.2.1. finants- ja pangakulud, sealhulgas finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
- 13.2.2. liiklusvahendi soetamise kulud;
- 13.2.3. kinnisasja soetamise kulud.

14. Riigiabi

14.1. Elluviija hindab, kas sihtrühmale antav toetus on vähese tähtsusega abi (edaspidi *VTA*), kontrollib lõppsajate vastavust Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) (edaspidi *VTA määrus*) nõuetele.

14.2. Kui tegevuse elluviimiseks antav toetus on *VTA* kohaldatakse sellele nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

14.3. *VTA* määruse kohaselt ei tohi antud *VTA* koos käesoleva käskkirja alusel antava toetusega ja muude Euroopa Komisjoni määruste kohaselt antud *VT*Aga jooksva majandusaasta ja kahe eelnenud majandusaasta jooksul kokku ületada 200 000 eurot.

14.4. *VTA* suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on *VTA* määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt omavahel seotud.

14.5. Kui toetus on VTA, võetakse toetuse andmisel arvesse VTA määruse artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava VTA kumuleerimisreegleid.

14.6. Maanteetranspordi valdkonnas rendi või tasu eest kaupu vedavate ettevõtjate puhul ei tohi ettevõtjale jooksva majandusaasta ja kahe eelnenud majandusaasta jooksul maanteevedudeks antud VTA ületada koos käesoleva käskkirja alusel antava toetusega 100 000 eurot ning nimetatud abi ei tohi kasutada maanteevedudeks ettenähtud veokite soetamiseks. Kui nimetatud ettevõtja teostab ka muid tegevusi, mille suhtes kohaldatakse 200 000 euro suurust ülemmäära, kohaldatakse nimetatud ülemmäära tingimusel, et tegevused ja kulud on selgelt eristatud.

14.7. Juhul kui ettevõtja on saanud VTA-d Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13) alusel, ei tohi talle nimetatud määruse ja VTA määruse kohaselt jooksva majandusaasta ja kahe eelnenud majandusaasta jooksul antava VTA kogusumma koos käesoleva käskkirja alusel antava toetusega ületada 500 000 eurot.

14.8. Käskkirja alusel ei anta toetust VTA määruse artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel, kui ettevõtja suhtes on Euroopa Komisjoni otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, tehtud toetuse tagasinõudmise otsus, mis on tähtaegselt täitmata.

14.9. Elluviija peab abi andmist käsitlevaid andmeid säilitama kümme aastat alates käesoleva käskkirja alusel viimase abi andmise päevast.

15. Toetuse maksmise tingimused ja kord

15.1. Toetust makstakse ühendmääruse § 27 lõike 1 punkti 1 alusel ja toetust võib anda ettemaksena vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 14 ja ühendmääruse §-le 30 (edaspidi *ettemakse*).

15.2. Elluviija esitab rakendusüksusele maksetaotluse üks kord kvartalis.

15.3. Elluviija esitab ettemakse saamiseks rakendusüksusele ettemakse taotluse koos vastava lepingu makstähtaegade prognoosiga, mis põhineb kinnitatud tegevuskaval ja sõlmitud lepingutel.

15.4. Elluviija esitab ettemakse kasutamise kohta rakendusüksusele ettemakse kasutamise tõendamiseks abikõlblike kulude tekkimist ja nende tasumist tõendavad dokumendid ning teabe ettemakse kasutamise kohta ettemakse kasutamisperioodile järgneva 15 kalendripäeva jooksul.

15.5. Kui elluviija ei täida punktis 15.4. sätestatud dokumentide esitamise kohustust, nõuab rakendusüksus ettemakse, mille kohta ei ole elluviija esitanud ettemakse kasutamise aruannet, viivitamatult tagasi, mille järgselt on elluviija kohustatud tõendamata ettemakse tagastama 15 kalendripäeva jooksul.

15.6. Lõppmakse tehakse pärast kõikide tegevuste elluviimise tõendamist ja pärast lõpparuande kinnitamist rakendusüksuse poolt.

15.7. Toetuse maksmise eeldusteks on:

15.7.1. tegevuste läbiviimine, abikõlblike kulude tekkimine ja kulude eest tasumine;

15.7.2. kulude tekkimist ja tasumist tõendavate dokumentide või nende koopiade esitamine rakendusüksusele;

15.7.3. elluviija poolt vastava aruandeperioodi tegevusaruande ning maksetaotluse esitamine ja nende aktsepteerimine rakendusüksuse poolt.

15.8. Kulude tekkimist tõendavateks dokumentideks on vastava majandustehingu toimumist tõendavad raamatupidamise algdokumendid, milleks on arved, vara vastuvõtu aktid ja lepingud.

15.9. Rakendusüksus menetleb maksetaotlust kuni 20 tööpäeva arvates maksetaotluse rakendusüksusele esitamisest.

16. Elluviija õigused ja kohustused

16.1. Lisaks ühendmääruse § 10 lõikes 1 ning § 11 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustustele täidab elluviija järgmisi kohustusi:

16.1.1. järgib, et elluviidavad tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile;

16.1.2. viib tegevused ellu korrektselt, kasutab saadud toetust sihtotstarbeliselt ning tagab, et kõik toetusest hüvitatavad kulud aitavad kaasa eesmärkide saavutamisele ja on tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud;

16.1.3. vastutab eesmärkide saavutamise eest, sealhulgas panustamise eest käskkirja punktis 4.4. nimetatud horisontaalsetesse põhimõtetesse ning punktis 4. nimetatud tegevuste kavandamise eest regionaalseid erinevusi vähendaval moel;

16.1.4. koostab ja esitab punktis 17. nõutud aruandeid, esitab rakendusüksusele ja rakendusasutusele tähtaegselt nõutud informatsiooni;

16.1.5. tagab kinnitatud eelarvest kinnipidamise;

16.1.6. osutab auditi ja kontrolli kiireks läbiviimiseks igakülgset abi;

16.1.7. näitab toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuuritoetusega, kasutades selleks nõutud sümboolikat;

16.1.8. säilitab toetuse kasutamise ja tegevuste teostamisega seonduvat dokumentatsiooni viis aastat toetuse saajale tehtud lõppmakse tegemise aasta 31. detsembrist arvates, välja arvatud juhul, kui riigiabi reeglitest tuleneb teisiti;

16.1.9. tagab toetatavates tegevustes osalenud ettevõtjate korrektsete andmete olemasolu struktuuritoetuse registris iga poolaasta lõpu seisuga hiljemalt poolaastale järgneva teise nädala lõpuks.

16.2. Elluviija õigused:

16.2.1. teha rakendusasutusele ettepanekuid käskkirja ja eelarvejaotuse muutmiseks;

16.2.2. vajadusel kaasata eksperte.

17. Aruandlus

17.1. Elluviija esitab rakendusüksusele ja rakendusasutusele tegevuste elluviimise kohta vahearuande iga-aastaselt, 31. detsembri seisuga järgmise aasta 15. jaanuariks.

17.2. Rakendusüksus võib nõuda vahearuannete esitamist sagedamini, määrates aruandeperioodi kuupäeva ja aruande esitamise tähtaja.

17.3. Kui tegevuste alguse ja esimese vahearuande perioodi kuupäeva vahe on vähem kui neli kuud, esitatakse vahearuanne järgmiseks tähtajaks.

17.4. Lõpparuanne esitatakse rakendusüksusele koos viimase maksetaotlusega.

17.5. Vahe- ja lõpparuande kinnitab rakendusüksus.

17.6. Vahe- ja lõpparuandes kajastatakse järgmine informatsioon:

17.6.1. tegevuste aruandlusperiood;

- 17.6.2. teostatud tegevused, alategevuste edenemine ning väljund- ja tulemusnäitajate saavutustasemed, panus „Eesti 2035“ sihtidesse, eesmärkidesse ja näitajatesse, sealhulgas horisontaalsete põhimõtetega seotud näitajatesse;
- 17.6.3. ülevaade, hinnang ja ettepanekud aruandeperioodil punktis 4. nimetatud tegevuste elluviimisele suurema regionaalse tasakaalustatuse saavutamisel;
- 17.6.4. elluviija hinnang tegevuste tulemuslikkusele;
- 17.6.5. muu toetuse kasutamisega seotud oluline teave;
- 17.6.6. elluviija kinnitus andmete õigsuse kohta.

18. Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

18.1. Finantskorrektsioone teeb rakendusasutus vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 28 ning lähtudes ühendmääruse § 34–37 sätestatust.

18.2. Toetus makstakse tagasi vastavalt ÜSS2021_2027 §-dele 29 ja 30. Toetuse tagasinõudmise korral muudab rakendusasutus toetatavate tegevuste eelarvet. Finantskorrektsiooni otsusega tagasinõutud summa võrra väheneb punktis 11. märgitud eelarve ka siis, kui vastavat muudatust käskkirjas ei ole veel tehtud.